

I den indre Del af Øfjord har man rig Lejlighed til at iagttage de for disse Fjorde ejendommelige Hager eller Ører af Grus og Sand, som hist og her skyde frem og snævre Sejlløbet ind; de findes gjerne i Nærheden af Aaernes Munding, og i saa Fald ligger det nær at skrive dem paa disse Vandløbs Regning. I andre Tilfælde er de vistnok nærmest fremkaldte ved Morænedannelse. En saadan Hage ligger umiddelbart nord for Akreyri, den saakaldte Oddeyri, og her er Fjorden bleven ganske smal.

Handelsbygningerne paa Oddeyri vise sig lyst og hyggeligt. Flag hejses rundt om for at hilse de indsej- lende Gjæster, Baade lægge ud fra Land, Folk paa Land ses at syse med at tørre og sole Fisk, Klynger af Heste staa bundne uden for Boderne, og op over Byens Skraa- ninger strække sig store Kartoffelmarker med deres Ind- hegninger, medens de høje Snefjælde knejse over hele Landskabet. Saaledes ser en islandsk Fjord ud, frisk og indbydende, storslaet i Formen og dog smilende.

Mindre Meddelelser.

„Bjærg“ og „Fjæld“ i Danmark. I Anledning af Navnet „de fyenske Alper“ har *Ed. Erslev* gjort opmærksom paa*) at Ordet „Bjærg“ i danske Stednavne jævnlig anvendes om kun lidt fremragende Punkter. De Exempler, som nævnes, kunne forøges med flere, i hvilke den absolute Højde er langt ringere end i de dog altid 70 Fod høje „Bjærg“ i Klitterne ved Ringkjøbing, saa ringe, at Navnet for den, der ikke fastholder, at Ordet „Bjærg“ kun betegner det relativt fremragende, synes meningsløst. Jeg skal indskrænke mig til at nævne de Navne, i hvilke dette Ord betegner de laveste Bjærg, jeg kjender. De ere: *Rugbjærg Gaard* Vest for Tillitse paa Laaland, hvor Rygningen, til hvilket Navnet svarer, har en absolut Højde over Havet af lidt over 15 Fod og knap hæver sig 10 Fod over den omgivende Egn, *Urnebjerg* samme Steds, lidt over 15 Fod, og *Tjørnebjerg*, en Ø i Sydsiden af Rødby Fjord, med en Højde, der ogsaa er 15 Fod.

Naar Forf. siden i Anledning af Ordet „Fjæld“ udtaler, at ingen vilde falde paa at tale om jyske, sjællandske eller fyenske Fjælde, fordi vi alle vide, at der til et Fjæld hører en fast Grundmasse, er det dog muligt, at Sagen forholder sig anderledes. Der findes nemlig rundt om hos os ikke faa Stednavne, i hvilke det i det mindste er meget sandsynligt, at Ordet „Fjæld“ forekommer; jeg skal saaledes alene nævne Bynavnene *Fjælde* (1358 skrevet Fialle), *Døllefjælde*, *Højfjælde* m. fl. paa Laaland. Sagen er, hvis man tør fremsætte en Gisning, mulig den, at Grundbegrebet for Ordet „Fjæld“ er en flad, aaben, græsdekkt Strækning, hvad enten den ligger højt eller lavt. Oldnordisk har i Overensstemmelse hermed for Ordet „fjall“ ogsaa Betydningen af Overdrev paa Fjælde. Det vilde stemme overens hermed, naar man antog, at Ordet i Norden oprindeligt nærmest er brugt om de højtliggende, oventil i Reglen flade Strækninger paa den skandinaviske Halvø, hvor det vel ogsaa hyppigst anvendes paa større Strækninger, medens de Punkter, der ræge frem over den jævne Flade, have andre særegne, til Dels figurlige Navne, samt at Ordet senere er blevet overført til ogsaa at betegne saadanne Punkter, baade paa den skandinaviske Halvø og anden Steds. Vi vilde da i Ordet „Fjæld“, naar det anvendes paa en højtliggende Strækning, have en Betegnelse for den bestemte Terrasseform, der i engelsk og tysk undertiden betegnes med Udtrykkene „tableland“, „Tafelland“ medens vi i Ordene Aas, Kof eller Kulle, Høj m. fl., der forekomme i vore Stednavne, ville have ligesom bestemte Betegnelser for andre Former. E. M.

Nationalitets-Forholdene i Finland (efter „Statistisk årsbok för Finland“; Helsingfors 1882). Efter Folketællingen den 31te Decbr. 1880 havde Finland 2,60,000 Indbyggere -- altsaa 80,000 flere end Danmark 11 Maanedre lidligere -- og af

disse brugte næsten sex Syvendele det finske Sprog og kun en Syvendel det svenske (1,750,000 og 295,000 ere de nøj- agtigere Tal). End videre opgives 4,000 som russisk- og 1,700 som tysktalende, medens 1000 talte lappisk. Efter en anden Opgivelse var Tallet paa de russiktalende 9,000 i de fire store Byer; men 2,000 af disse vare Kvinder, og den over- vejende Del var altsaa enten gift med svensk- eller finsk- talende Kvinder eller af andre Grunde nødt til at tale et af Landets Sprog. Af Byboerne havde tre Femtedele finsk og to Femtedele svensk Modersmaal (100,000 og 66,000 ere de nøjagtigere Tal); i Helsingfors var dog Forholdet omvendt, i det 24,000 talte svensk og 15,500 finsk, og i Abo vare de fem Niendele af Indbyggere Finner. Ikkun i et af Länene, nemlig Nylands, den sydlige Kyststrækning, var lidt over Halv- delen af Befolkningen svensktalende; men alene en Fjerdedel heraf falder paa Helsingfors. I Vasa Län, den nordvestlige Kyststrækning, var en Tredjedel, og i Abo Län, den syd- vestlige Kyst med Ålandsøerne, en Sjettedel svensktalende; i det øvrige Land udgøre Svenskerne derimod et rent for- svindende Mindretal, fra $\frac{1}{2}$ til $2\frac{1}{2}$ pCt.

Emil Elberling.

Fra Egnen ved Bagdad. I en nylig udkommen Bog „De sande Arabere og deres Land“ (Les vrais Arabes et leur pays) af *Denis de Rivoyre* gives en hel Del nye og fortrinlige Op- lysninger om de hidtil saa lidt undersøgte Egne i Evfratdalen. Rundt omkring finder man dér bibelske Overleveringer, som f. Ex. ved den lille By Gurné, hvor Sagnet vil gjenfinde Pa- radisets Have og hvor man endnu kan spise af „Kundskabens Træ med godt og ondt“. Landet er øde og golddt, en Følge af det tyrkiske Herredømme; Araberen udtrykker dette i et Ordsprog, der kan gjengives saaledes: „Græsset gror ej der- paa, hvor Tyrken sætter sin Taa“.

A. Irgens Bergh.

Hesten i Kongostaten. Der har været Tvivl om, at Hesten virkelig kunde leve i den nye Kongostat, som man er i Færd med at danne, i det Hestens Fjende, Tsetseflu, mulig skulde leve dér. Efter en Oplysning i „Le mouvement géographique“ (1885, no. 6) har det hele dog ingen Fare; der findes nemlig, saa vidt man da véd, ingen Tsetseflu i Kongostaten; for Tiden har man i alt 5 Heste i Landet, og de trives ypperlig.

O. Irminger.

Kulproduktionen i de nordamerikanske Fristater. Der gives, maaske Kina undtaget, intet Land i Verden med en saa stor Rigdom paa Kul som de nordamerikanske Fristater. Nogle sætte Kulmarkernes Udstrækning til 20,000 □ Mile, men det rimeligste er, at de have en Udstrækning af 10,000 □ Mile, d. v. s. lige saa meget som hele Frankrig eller Tyskland. Disse Kul findes i meget forskellige Dele af Landet, og selv helt vester paa, i Washington-Territoriet f. Ex., har man ypper- lige Kul. 1880 var der i Fristaterne 3300 Gruber med en Produktion af 71 Mill. Tons, imedens der i England i samme

*) Geogr. Tidsskr. 6te Bd. 1882, S. 133.